

0	-	відсутня
1-	незадовільно	реалізована
2-	задовільно	реалізована
3-	добре	реалізована

• **1С Підприємство**, версія 7.7 (фірма 1С, Росія, <http://www.1c.ru>).

1С має широкі можливості у програмуванні настроювань, однак щоб зробити щось більш-менш складне самому, необхідно витратити чимало часу на навчання. До того ж, ледь не кожен дилер вважає справою честі створити власне настроювання, тому неможливо ввести єдиний стандарт на конфігурацію. А це вже нагадує історію Вавилонської вежі. Інтерфейс із користувачем через надмірність можливостей конфігурування, на мій погляд, «затяжкий». Ця програма безумовний лідер у кількості продаж.

• **Акцент-бухгалтерія**, версія 4.2 (Імпакт, Україна, <http://www.accent6.com>).

• **ІнфоБухгалтер**, версія 8.1 (ТОО «Інформатик», Росія, <http://www.ib.ru>)

Інфобухгалтер – досить пересічна програма, що програє кожній з перерахованої вище трійки в різних аспектах. Крім того, вона не дозволяє використовувати багатомірну аналітику, не має «клієнт-серверної» версії, має дуже слабкого конструктора форм.

• **Фінанси без проблем**, версія від 18.05.99 (Хакерс Дизайн, Україна, <http://www.hdru.com>).

Фінанси без проблем – ветеран ринку, несхожий на інших і що продовжує йти своїм, особливим шляхом. Однак аскетизм користувацького інтерфейсу сподобається не всім.

1. Надежный щит бухгалтера – АКЦЕНТ-бухгалтерия // «БАЛАНС» № 23, 2000.

2. Дониченко А., Отягощенные выбором // «Компьютерное обозрение». – №41. – 1999. – С.

3. Кухтин А., Дониченко А. Серебряная пуля украинского предпринимателя: мифы и реальность. «Компьютерное Обозрение». – №27. – 2000. – С.

4. Пачоли Лука. Трактат о счетах и записях. М.: Финансы и статистика, 1994. – С.

5. Ситник В.Ф., Красва О.С. Технологія автоматизованої обробки економічної інформації.

The research of new forms and methods of management of production and realization of good needs the application of the innovative informational technologies with the using of computers technologies. For the modern market of program products the different systems of automatical accounting are widely presented. The general and comparative characteristic of some of them are given in the article. The program accent – accounting for Windows which is worked out by the Association “Impact” deserves a special attention. From one side – “Accent” is completely finished universal program for solving any accounting task and from the other side – totally functional integrative environment of development of business additions. The main difference of the system “Accent” from the products of rivals lies in its great flexibility and determinations for business processes of the particular enterprise.

Марчук Л. В.

ДІАГНОСТИКА ЯК МЕТОД ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

У статті акцентується, що оскільки будь-яке зрушення у зовнішньому оточенні підприємства приводить до змін в його внутрішньому середовищі і ці перетворення є доволі динамічними, то пропонується використовувати діагностику як один із методів аналітичного обґрунтування управлінських рішень.

Перехід до нових економічних відносин в Україні зумовив появу нових принципів організації управлінського процесу в межах самих суб'єктів господарювання. Саме він спонукав до підвищення ролі управління, а власне кажучи, сприяв якісним змінам

у самій структурі та методах управління підприємством. Його взаємодія із зовнішнім оточенням є досить складним і важливим моментом, тому кожен суб'єкт господарювання повинен самостійно дбати про своє забезпечення ефективного функціонування у сучасних ринкових умовах, адже він є складовим елементом народногосподарського комплексу держави, що діє через механізм конкуренції і виконує певну місію на ринку протягом усього періоду свого життєвого циклу. Зокрема, він діятиме на ринку ефективно доти, поки існуватиме відповідність між його структурою та функціями.

Будь-яке зрушення у зовнішньому ото-

ченні підприємства спричинить розлад у його внутрішньому середовищі. Якщо порушується узгодженість, то це призводить до зниження або падіння ефективної діяльності підприємства. Тому завданням управління є вибір і визначення доцільних мотивів для початку і мотивів змін у структурі та функціях суб'єктів господарювання як засобу попередження можливих кризових явищ.

У ринковій економіці, коли зрушення в зовнішньому середовищі є доволі динамічними, провідне місце посідає діагностична функція як одна з вагомих у підготовці управлінських рішень. Слово "діагностика" має грецьке походження від слова "діагноз", що в перекладі означає розпізнавання або встановлення стану об'єкту за побічними ознаками. Діагностика як один із методів аналітичного обґрунтування рішень може використовуватись в управлінні різними високоорганізованими системами, що динамічно розвиваються.

Варто зазначити, що чим складніша система, у межах якої необхідно прийняти конкретне управлінське рішення, тим більш різнобічні його наслідки, врешті-решт, тим вища роль діагностики при його підготовці.

Тому для діагностичної оцінки насамперед необхідно провести детальний аналіз фінансового стану на підприємстві і його зовнішнього оточення, визначити сильні та слабкі сторони діяльності, оцінити можливі перспективи і загрози як у момент існування, так і у віддаленій перспективі.

Таким чином, аналіз фінансового стану можна розмежувати на зовнішній та внутрішній. Перший проводиться на основі стандартизованих показників, що є єдиними для народного господарства в цілому. Він базується на стандартних методах і прийомах та служить важливим чинником для здійснення потенційними кредиторами порівняльних оцінок між різними (можливими) об'єктами фінансування. Як правило, зовнішній аналіз проводиться наявними акціонерами компанії або радою директорів, які паралельно з оцінкою фінансового стану підприємства чи фірми контролюють виконання поставлених перед довіреною особою (директором) завдань. У проведенні зовнішнього аналізу також можуть бути зацікавлені кредитори, які, маючи змогу інвестування, шукають на ринку підприємства чи фірми з низькими ризиками економічної діяльності та високими показниками ліквідності. Якщо

результати проведеного зовнішнього аналізу будуть позитивними, то підприємство матиме сприятливі можливості щодо додаткового залучення капіталів, а винагородою директору буде визнання його професійного рівня та залучення до нових економічних стратегічних проектів.

Внутрішній аналіз проводиться за ініціативою самого директора із залученням фінансових служб підприємства чи фірми. Мета тут одна - вихід на сприятливі економічні показники для зовнішнього аналізу. Порядок здійснення та методика цього типу аналізу кожен керівник обирає самостійно, враховуючи позитивні моменти, відомі у світовій та вітчизняній практиці господарювання. Під час проведення такого аналізу звертається увага не тільки на підтримку економічних показників щодо сприятливого рівня, але й на оперативність і достовірність відображення господарських процесів у бухгалтерських регістрах та фінансових звітах. Внутрішній аналіз вимагає від директора гнучкого і комплексного підходу щодо його проведення. Мета ж цього цілком очевидна: подальше оперативне втручання у господарський процес та підтримка економічних показників і фінансового стану підприємства на належному рівні, який був би привабливим для зовнішніх осіб.

Слід зауважити, що класифікувавши аналіз на внутрішній і зовнішній, водночас кожен з них окремо також можна поділити на фактичний та перспективний. Так, зовнішній фактичний аналіз проводиться зацікавленими особами на базі економічних показників, які отримані у результаті господарської діяльності підприємства в минулому періоді. Тут позитивною рисою є те, що можна не тільки ознайомитись із фінансовим станом підприємства, але й простежити за тенденцією зміни економічних показників та впливу на них різних сезонних чинників. Здійснення зовнішнього перспективного аналізу, характерне ще й тим, що зацікавлені особи знайомляться із запропонованими фінансовими проектами, вивчають тенденцію та можливості ймовірного ефективного впровадження їх у життя. Такий тип аналізу має місце, зокрема, при розробці й обговоренні бізнес-планів.

Внутрішній фактичний аналіз приводиться фінансовим директором підприємства чи фірми на підставі оперативних показників господарської діяльності в минулому періоді.

Такий керівник на власний розсуд складає структуру такого аналізу і методи його проведення. Внутрішній перспективний аналіз реалізується також фінансовим директором, але вже на основні запропонованих йому проектів маркетинговими та фінансовими службами. Він оцінює короткотерміновані перспективи розвитку фінансового стану підприємства та приймає оперативні рішення щодо залучення і розміщення капіталів. І перспективний, і фактичний внутрішній аналіз здійснюється на основні розрахованих самим директором принципів проведення та глумачення економічних показників.

Наведена класифікація організації аналізу створює певну структуру, що зображена на малюнку 1. То ж для оцінки фінансового стану доцільно застосовувати такий аналітичний інструмент як звіт про джерела та використання грошових коштів, а також економічні показники. Після проведення детального аналізу фінансового стану необхідно перейти до діагностичної оцінки, основним завданням якої є оцінка узгодження структури і функцій суб'єкта господарювання та співвідношення етапу його розвитку і виконання його місії. Методи і процедури діагностики можуть бути різними, але мета одна – встановлення правильних і однозначних висновків про стан розвитку об'єкта аналізу та підготовка рекомендацій у виборі політики корекції розвитку в межах виконуваної місії на найближчу та найдалішу перспективу.

Так, при діагностиці діяльності лісопромислових підприємств, що споживають природні лісоресурси (на їх відтворення необхідний досить тривалий проміжок часу), доцільно перейти від ретроспективного аналізу минулих подій до оцінки майбутніх економічних вигод у контексті проблеми ресурсозбереження. Адже через виникнення саме проблеми ресурсозбереження в нас, у західному регіоні, не працюють численні підприємства лісопромислового комплексу. Однак це питання потребує глибокого з'ясування, теоретичного осмислення, розвитку і практичного втілення. Особливої уваги вимагає методологічне обґрунтування, створення концептуальних основ та методологічних рекомендацій щодо стратегічного управління розвитком підприємств лісопромислового комплексу, розробка концепції і науково-методичних аспектів менеджменту фінансових ресурсів природокористування у регіоні.

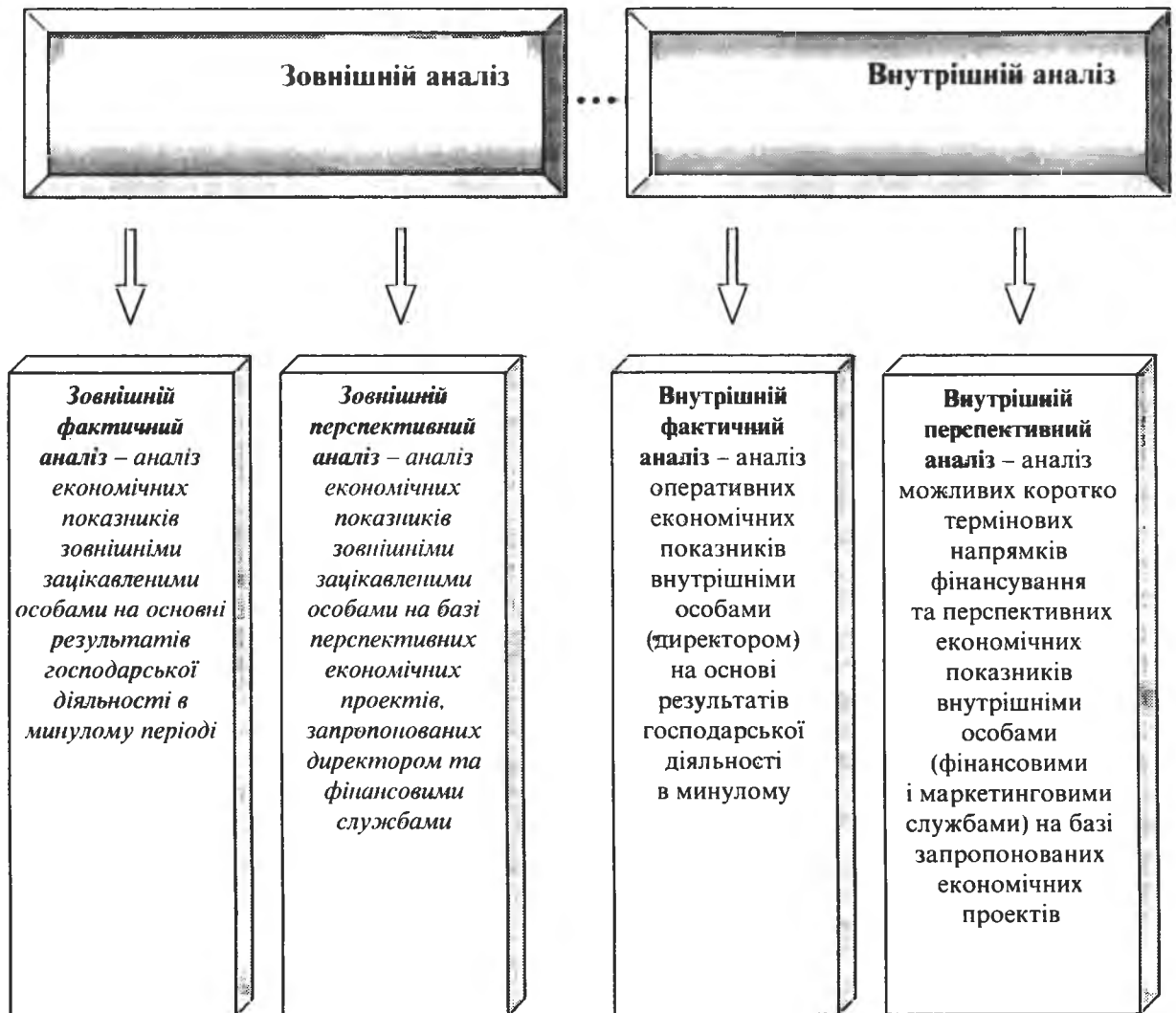
Умови перехідного періоду вимагають

акумулювання коштів, необхідних для оновлення засобів виробництва. То ж виникає необхідність залучення їх коштів за допомогою нетрадиційних, нових для вітчизняної практики господарювання фінансово-кредитних інструментів. Тому потрібен пошук можливих шляхів відтворення матеріально-технічних ресурсів і альтернативних фінансових джерел. Він повинен бути тісно пов'язаний з менеджментом оновлення основних фондів у лісопромислового комплексу. Необхідність дослідження шляхів щодо фінансового забезпечення оновлення виробничих фондів, розробка його альтернативних варіантів, пошук фінансових джерел, обґрунтування раціональних підходів до вибору оптимальних варіантів, формування економічного механізму оновлення обумовлюють актуальність проблеми на макрорівні.

Незважаючи на гостроту проблеми ресурсозбереження лісового фонду в Україні, процес формування і реалізації національної екологічної проблеми затягнувся і характеризується непослідовністю та несистемним підходом. Це пов'язано з тим, що закони, які приймаються, і практична їх реалізація не відповідають ані гостроті, ані темпам збільшення негативних наслідків екологічної кризи. Сьогодні існує істотний розрив між науковими рекомендаціями і процедурою підготовки програм трансформації національної економіки.

Парадоксальним є те, що незважаючи на наявність досить прогресивних науково-обґрунтованих розробок у природоохоронній діяльності, котрі могли б дати великий економічний ефект, нинішні урядові програми переходу до ринку не пересікаються з питаннями раціоналізації природокористування і характеризуються низькою ефективністю.

У сучасних умовах ринкових взаємовідносин між підприємствами-природокористувачами та органами місцевого самоврядування необхідні якісно нові підходи до планування й організації управління фінансовими ресурсами лісокористування у регіоні. Вони повинні бути націлені на створення єдиного організаційно-економічного механізму управління фінансовими ресурсами природокористування. Саме такий механізм, що буде поєднувати програмно-цільові орієнтири і економічні методи управління, забезпечить ефективну діяльність підприємств лісопромислового комплексу і досягнення бажаних результатів.

Мал. 1. Класифікація видів аналізу

1. Азарян Е. Маркетинг: принципи та функції: Навч. посібн. для ВНЗ. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Харків, 2001. – 320 с.

2. Андрійчук В., Багер Л. Менеджмент. Прийняття рішень і ризик: Навч. посібн. для ВНЗ: – К., 1998. – 316 с.

3. Бухалков М.И. Внутрифирменное планирование: Учеб. для вузов. – М., 2000. – 392 с.

4. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000. – 360 с.

5. Гріфін Р., Яцура В. Основи менеджменту: Підручник/ Наук. ред. В. Яцура, Д. Олесевич., Львів: Бак, 2001. – 624 с.

6. Економіка та менеджмент: Навч. посібник/Під ред. проф. О.Є. Кузьміна. – Львів: Державний університет "Львівська політехніка", 1996. – 828 с.

7. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера./ Під ред. Р. Дяківа. – К.: Міжнародна економічна федерація, 2000. – 706 с.

8. Іваненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес,

2002. – 190 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

9. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. – 378 с.

10. Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник. – К.: Скарби, 2002. – 336 с.

11. Терещенко В.І. Наука керувати. – К.: Знання, 1989. – 64 с.

12. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.

The interaction of the enterprise with external environment is rather complicated and important moment. Any shift in external environment causes changes in its internal environment. In modern conditions of managing, when shifts are rather dynamic, the leading place is taken by diagnostics as one of the methods of analytical substantiation of managing decisions.